

LUND
UNIVERSITY

CASE

CENTRE FOR AGEING AND
SUPPORTIVE ENVIRONMENTS

Projekt SUN-AGE: Stödjande grannskaps- och boendemiljöer för äldre befolkningar

BJÖRN SLAUG, PROJEKTLEDARE

SUN-AGE: Finansiering

- Tre-årigt forskningsprojekt, budget ca 5 miljoner
- Finansieras av FORTE - Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd
- Tvärvetenskapligt projekt-team med expertis inom gerontologi, folkhälsa, epidemiologi, hälsoekonomi och design

SUN-AGE: projekt-teamet

Björn Slaug

Oskar Jonsson

Marianne Granbom

Giedre Gefenaite

Steven M Schmidt

Kristoffer Mattison

Charles Musselwhite*

Jean Ryan**

Lunds universitet, utom *Aberystwyth University, Wales, och **Statens väg- och transportforskningsinstitut

2026-05-21, SUN-AGE information

Björn Slaug, Institutionen för hälsovetenskaper, Centre for Ageing and Supportive Environments,
Lunds universitet

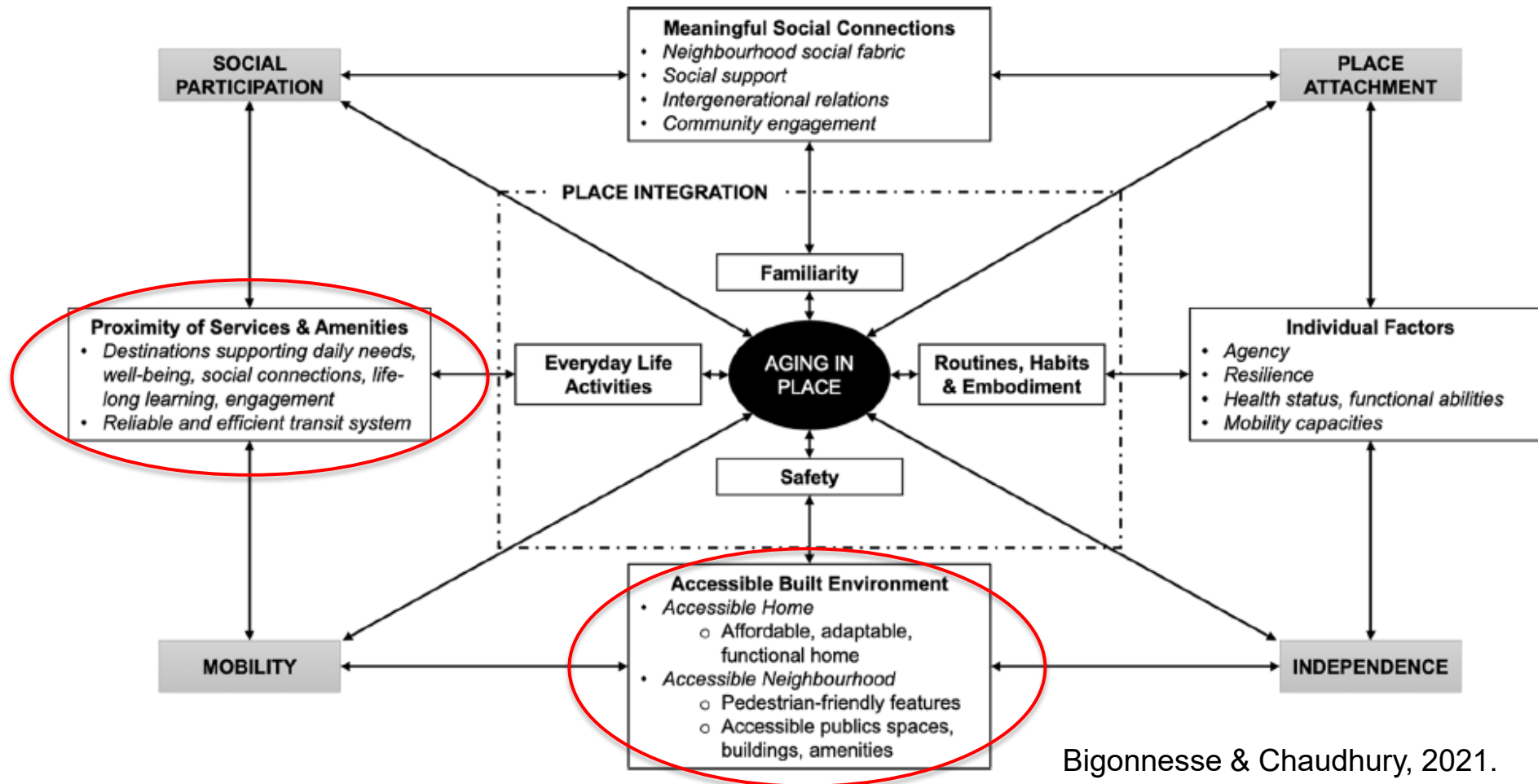
CASE
CENTRE FOR AGEING AND
SUPPORTIVE ENVIRONMENTS

Vad handlar SUN-AGE om?

- Som en följd av den åldrande befolkningen kommer allt fler att leva med funktionella begränsningar i sina hem och många som ensamstående
- Detta medför avsevärda utmaningar för samhällsplanerare, bostadsutvecklare och beslutsfattare att anpassa samhället i en åldersvänlig riktning
- SUN-AGE handlar om att undersöka viktiga aspekter av åldersvänliga boende- och grannskapsmiljöer och att ta fram förslag på hur de kan förbättras

SUN-AGE – Vilar på en modell för åldrande i det egna hemmet

*SUN-AGE fokuserar
de domäner som i
störst utsträckning är
ett samhällsansvar
(inringade med rött)*

Bigonnesse & Chaudhury, 2021.

2026-05-21, SUN-AGE information

Björn Slaug, Institutionen för hälsovetenskaper, Centre for Ageing and Supportive Environments,
Lunds universitet

Vilka aspekter koncentrerar sig SUN-AGE på?

- Bostädernas tillgänglighet och användbarhet
- Grannskaps- och närmiljöns tillgänglighet, underhåll och skötsel, inslag av naturliga element (grönska, vatten), grad av nedskräpning
- Tillgänglighet till viktig samhällsservice som affärer, rekreation, kultur, hälso- och sjukvård
- Tillgänglighet till kollektivtrafik och andra transportmöjligheter, t ex cykelvägar

Hur ska dessa aspekter undersökas?

- Geografiska indikatorer för tillgång till central service och infrastruktur, kommer att samlas från öppna källor som Statistikmyndigheten SCB och i samarbete med fem utvalda kommuner
- Nya data om grannskapets tillgänglighet och lämplighet för äldre kommer att samlas in, liksom kvalitativa data om behov, önskemål och policy-förslag
- Geografiska analyser, nätverksanalyser och simuleringsmodeller kommer att tillämpas

Vilka är målsättningarna med SUN-AGE?

- Att i samarbete med kommunerna och äldre medborgare ta fram förslag på hur bostäder och grannskaps/närområden kan göras mer åldersvänliga
- Att simulera genomförande av några förslag, avseende långsiktiga (20-30 år) kostnader, besparingar och potentiella hälsoeffekter, t ex för oberoende i vardagsaktiviteter, livskvalitet, delaktighet i samhället
- Att ta fram ett praktisk användbart analysverktyg som kan användas av kommunerna själva för att analysera och jämföra långsiktiga effekter av policy-förslag

Steg för att uppnå syfte och målsättningar

1. Analysera bostäders och grannskapsområdets åldersvänlighet
(*befintliga data från öppna källor + nya observationsdata*)
2. Analysera tillgänglighet till viktiga samhällsfunktioner och transportmöjligheter
(*befintliga data från öppna källor*)
3. Utforska äldre personers behov och önskamål om vad som är viktigast för att göra bostaden och närområdet åldersvänligt (*gruppdiskussioner*)
4. Ta fram policy-förslag (*forskningscirkel*)
5. Simulera och utvärdera policy-förslag
6. Utveckla användarvänligt gränssnitt för simulering av policy-förslag

Kommuner som valts ut för SUN-AGE

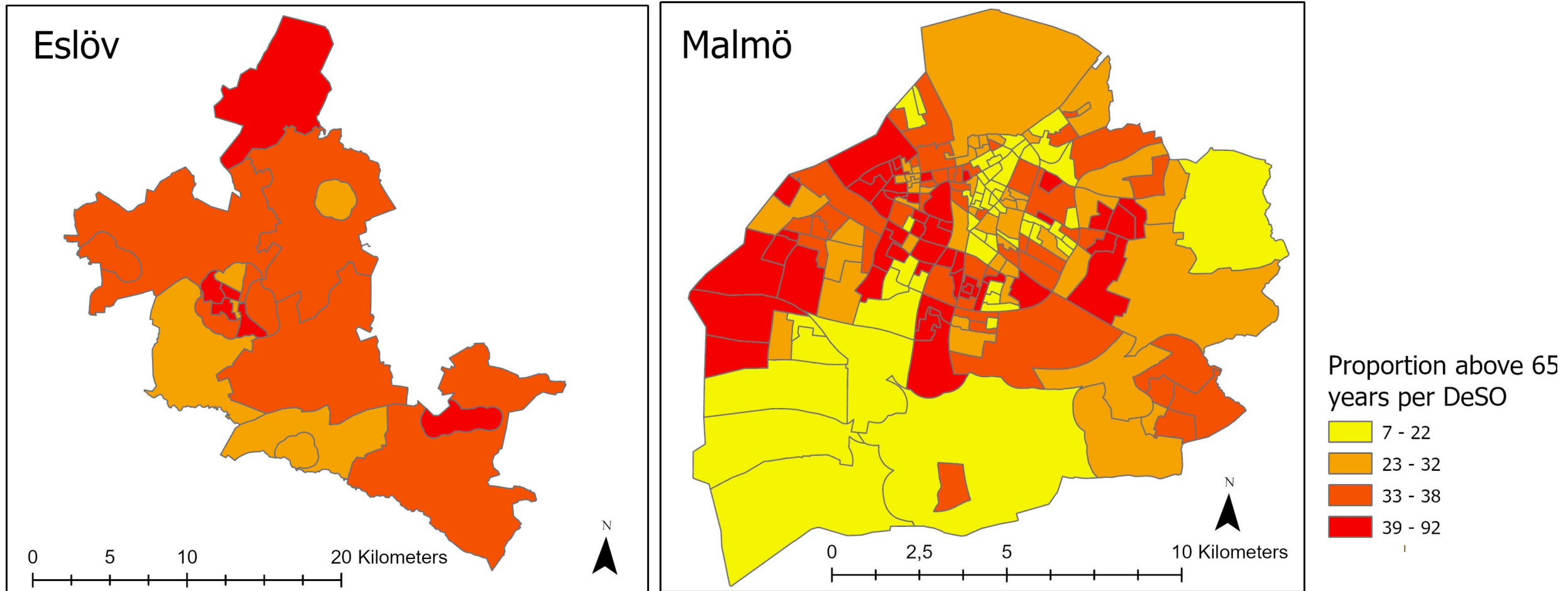
- **Eslöv, befolkning ca 35 000**
- Gävle*, befolkning ca 100 000
- Malmö*, befolkning ca 365 000
- Örebro, befolkning ca 160 000
- Östersund*, befolkning ca 65 000

* Med i WHO:s nätverk "Age-friendly cities and communities"

Kommuner med olika demografiska, socio-ekonomiska, geografiska och stadbyggnadsmässiga förutsättningar har valts ut för att möjliggöra jämförelser

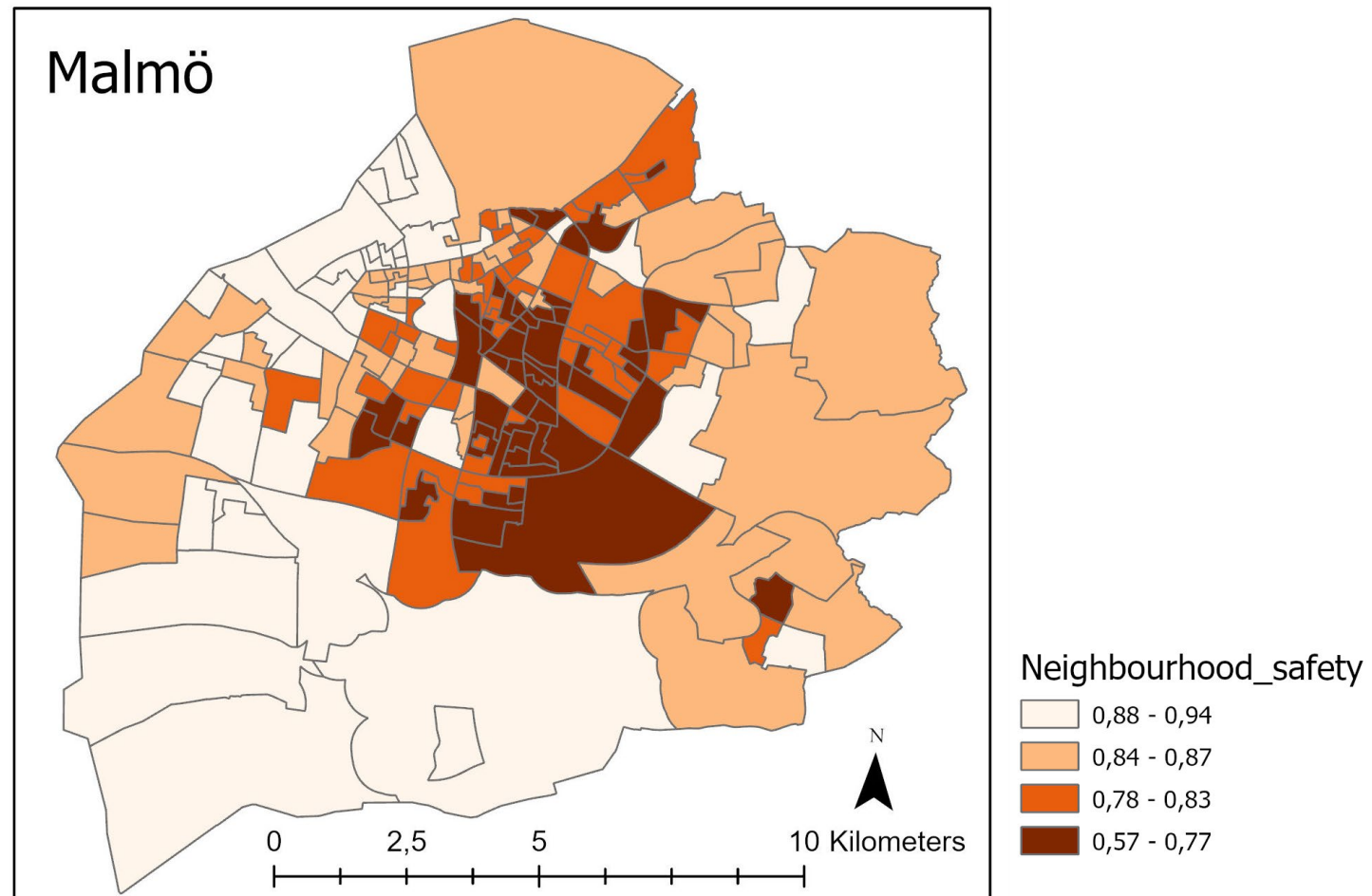
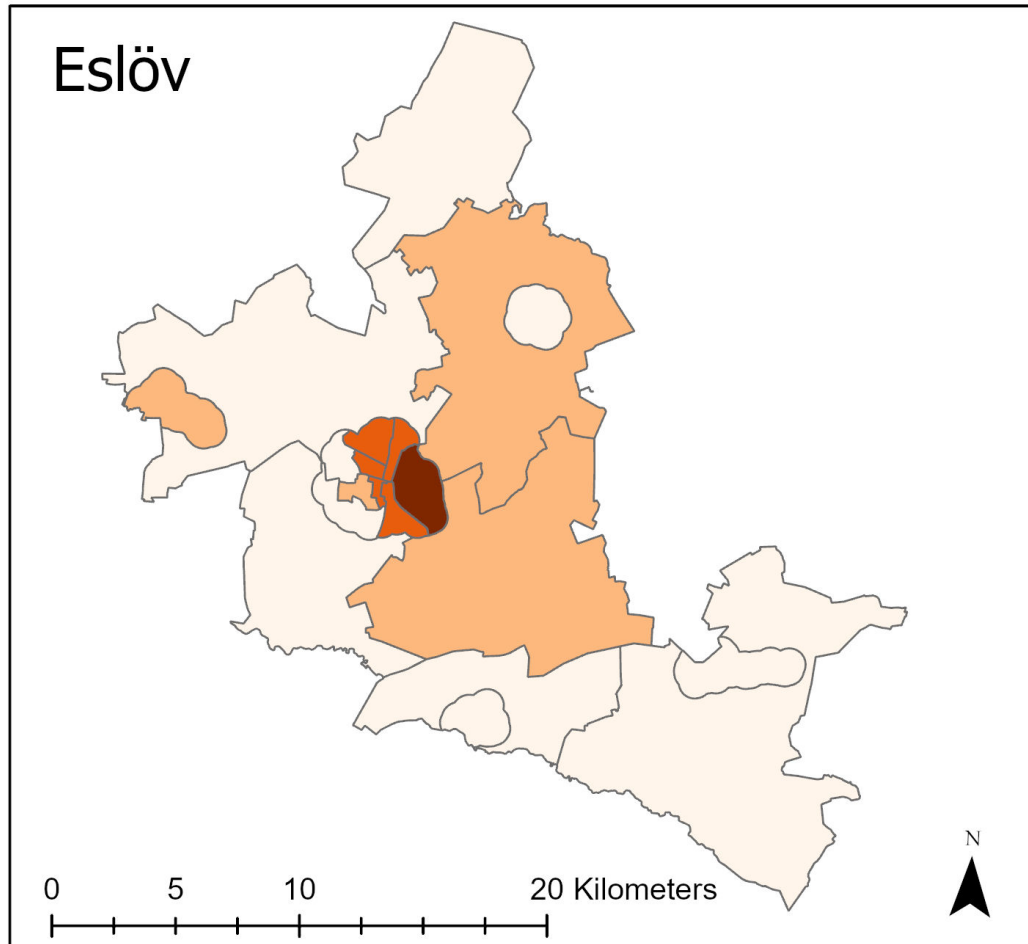

Exempel på geografiska översikter i demografiska statistikområden (DeSo)

Mörkare färg, större andel personer över 65 år (källa SCB)

Exempel på geografiska översikter forts.

Mörkare färg, större andel personer som upplever otrygghet (källa ScOut forskningsdata)

OPERAT

Older People's External Residential Assessment Tool

MANUAL

Professor Vanessa Burholt, Dr Matthew Roberts

OPERAT: Bedömningsverktyg för äldre personers bostadsområden

Utvecklat i Wales, baserat på

- Litteraturstudie
- Konsultation med en grupp äldre
- Enkät för validera (N=500)

Översatt till svenska förhållanden

OPERAT: Bedömningsverktyg för äldre personers bostadsområden - fyra domäner

Domän	Exempel	Poäng
Naturliga element	Grönytor och naturljud Träd och buskar	0-20
Störningar	Buller och biltrafik Nedskräpning	0-20
Navigation och mobilitet	Tydlighet Gatubelysning Trottoarer (bredd, underhåll, lutning) Vägunderhåll	0-40
Karaktär	Förskönande element Underhåll av fastigheter och trädgårdar Områdeskaraktär	0-20

Exempel

Bedömning på gatunivå

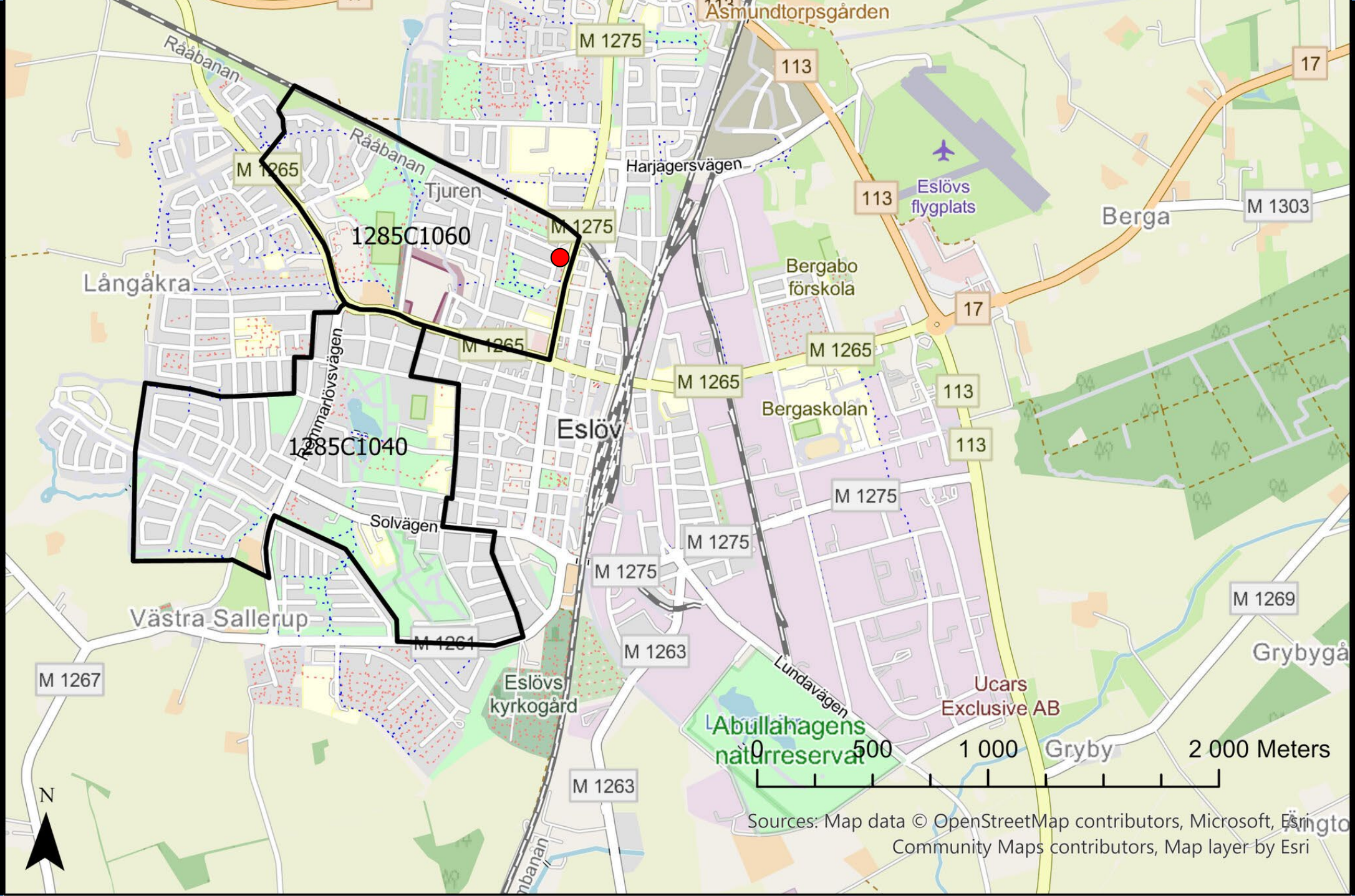
- Finns det grönytor? JA/NEJ
- Finns det störande trafik- eller industribuller? JA/NEJ
- Vilken lutning har trottoaren och/eller vägen? Platt/Medel/Brant

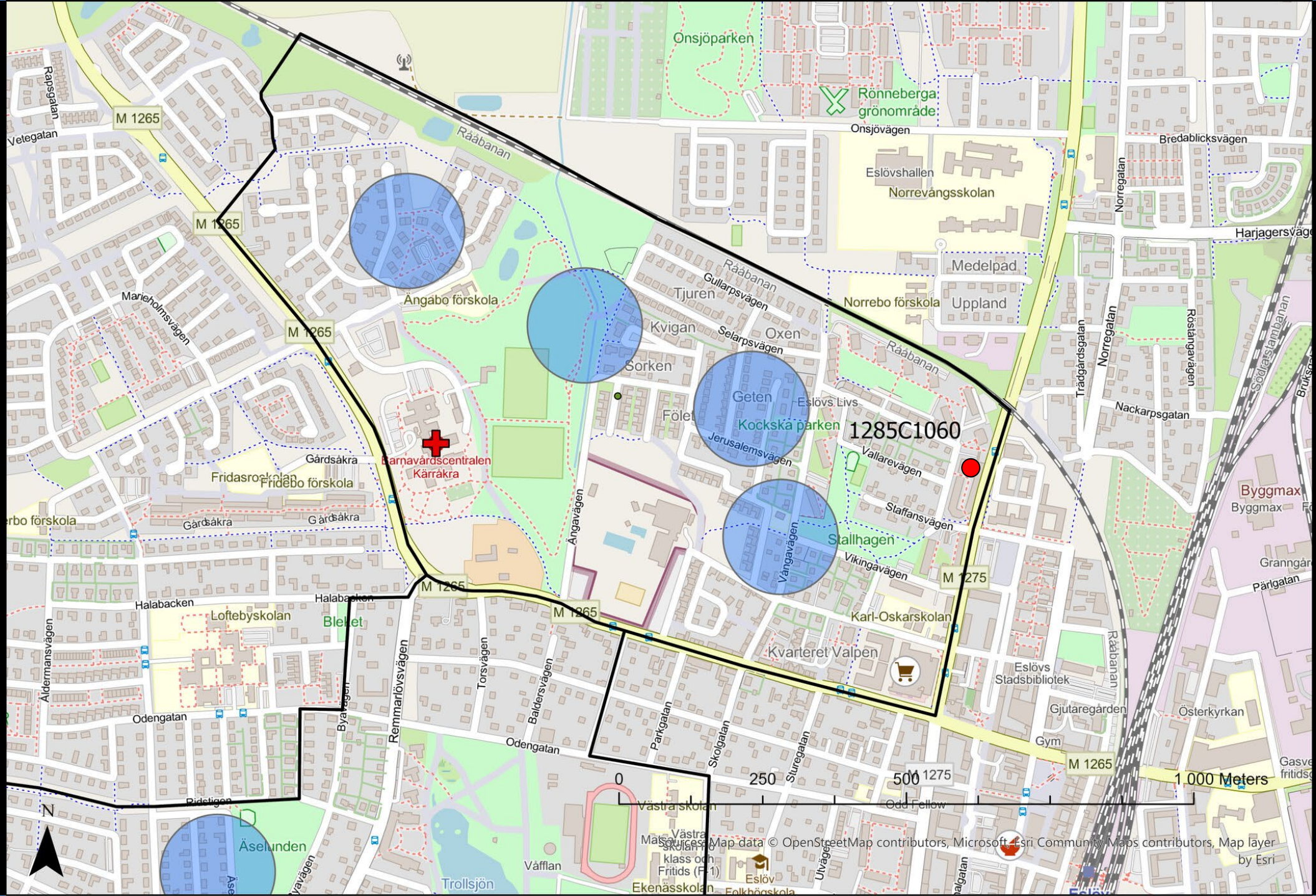
Observation på fastighetsnivå

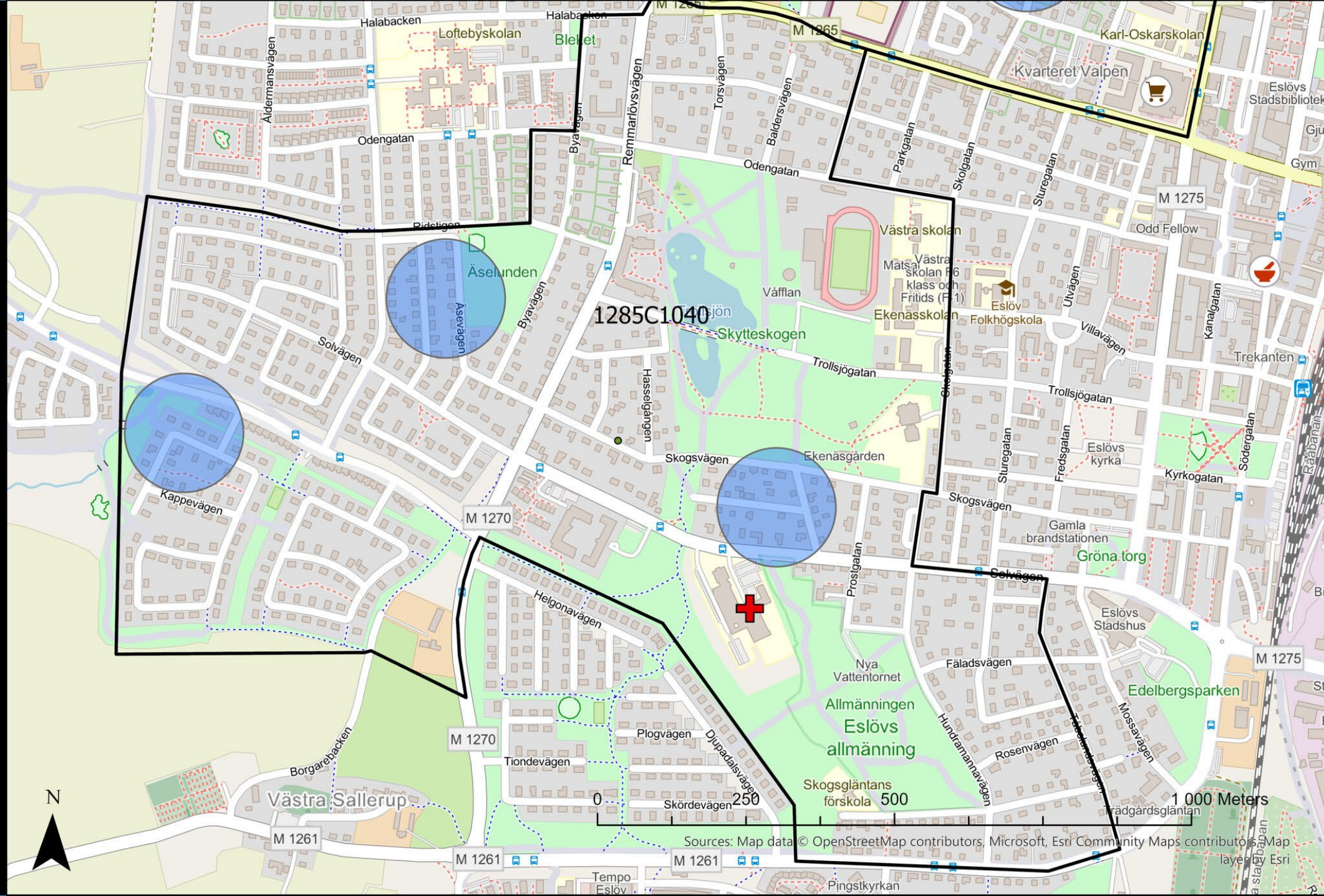
- Finns det träd eller buskar på tomten? JA/NEJ
- Hur välskött är byggnadens exteriör? Bra/Någorlunda/Dåligt

Sources: Map data © OpenStreetMap contributors, Microsoft, Esri
Community Maps contributors, Map layer by Esri

Resultat från bedömningar med OPERAT i fem kommuner, områden med hög andel äldre bland boende

Domän	Eslöv	Malmö	Örebro	Gävle	Östersund
Naturliga element	6.3	6.9	9.3	12.2	10.6
Störningar	7.3	10.3	15.2	7.0	10.5
Navigation och mobilitet	19.3	10.8	13.8	21.5	12.7
Karaktär	7.0	6.4	10.3	8.2	7.5
Övergripande poäng	40.0	34.4	48.7	49.0	41.2

Lägre poäng -> mer åldersvänligt

Bedömningar i Eslöv - vad var utmärkande?

Domän	Aspekter som förekom och påverkade poängen
Naturliga element	+ Grönytor finns i stor omfattning + Naturljud, träd och buskar finns i förhållandevis stor omfattning
Störningar	+ Buller finns inte någonstans + Fordonstrafiken är gles - Nedskräpning förekom på de flesta platser
Navigation och mobilitet	- Trottoarer är lutande, inte tillräckligt breda eller underhållna - Vägunderhållet är bristfälligt - Förekommer gatuskyltar som är otydliga
Karaktär	+ Förskönande element finns i förhållandevis stor omfattning + Underhåll av fastigheter och trädgårdar är förhållandevis bra + Industrianläggningar inte dominerande

Gruppdiskussioner med äldre personer i Eslöv, Malmö och Gävle – pågående studie

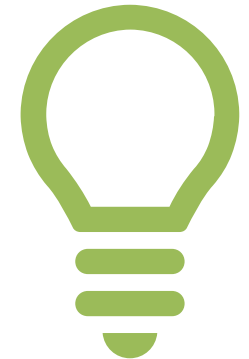
Syfte

- Fördjupa kunskap om äldres upplevelser, behov och önskemål
- Ta fram konkreta förslag på åtgärder

Metod

- Deliberativa dialoger
- 8-10 deltagare på träffpunkter i varje kommun
- Presentation av lokal data för att främja samtalen
- Analys – konceptuellt ramverk om "ageing in place"

Resultaten kommer att användas i efterföljande workshoppar med personal på kommunen och beslutsfattare

Tack för uppmärksamheten!

Frågor?

LUNDS
UNIVERSITET

CASE

CENTRE FOR AGEING AND
SUPPORTIVE ENVIRONMENTS

Intressentpoolen:
QR-kod till information
och registrering.

www.case.lu.se/intressentpoolen

bjorn.slaug@med.lu.se; oskar.jonsson@med.lu.se

www.case.lu.se

Facebook: [CASELunduni](#)

CASE
CENTRE FOR AGEING AND
SUPPORTIVE ENVIRONMENTS